

AVSNITT 1: Identifikasjon av stoffet eller blandingen og selskapet

1.1 Produktidentifikator

Handelsnavn: Elektrolyt EC-S

1.2 Relevante identifiserte bruksområder for stoffet eller blandingen og bruksområder som frarådes

Generell bruk: Elektrolytisk/elektrokjemisk metallmerking for stål og forkromede deler.

1.3 Opplysninger om leverandøren som har utarbeidet sikkerhetsdatabladet

Firmanavn: BYMAT GmbH
Gate/Postboks: Neusser Straße 106
Postnummer, by: D-41363 Jüchen
WWW: www.bymat.de
E-post: info@bymat.de
Telefon: +49 (0) 2165 8728-0

Avdeling som gir informasjon: Herr Björn Byhahn,
Telefon: +49 (0) 2165 8728-0
E-post: info@bymat.de

1.4 Nødnummer

+49 (0) 2165 8728-0

AVSNITT 2: Potensielle farer

2.1 Klassifisering av stoffet eller blandingen

Klassifisering i henhold til EU-forordning 1272/2008 (CLP)

Øyeirritasjon 2; H319 Forårsaker alvorlig øyeirritasjon.

2.2 Identifikasjonselementer

Merking (CLP)

Signalord: **Oppmerksomhet**

Fareadvarsler:	H319	Forårsaker alvorlig øyeirritasjon.
Sikkerhetsinstruksjoner:	P101	Hvis medisinsk hjelp er nødvendig, ha emballasjen eller etiketten klar.
	P102	Oppbevares utilgjengelig for barn.
	P264	Vask hender og ansikt grundig etter bruk.
	P280	Bruk vernehansker/verneklær/øyevern.
	P305+P351+P338	VED KONTAKT MED ØYNENE: Skyll forsiktig med vann i flere minutter. Fjern eventuelle kontaktlinser hvis dette er enkelt å gjøre. Fortsett å skylle.
	P337+P313	Hvis øyeirritasjonen vedvarer: Oppsøk lege/legehjelp.

2.3 Andre farer

Elektrolytteddamp kan dannes under den elektrokjemiske prosessen. Produktet har en pH-verdi på 6,5–7,2 og er derfor ikke klassifisert som etsende. Spesiell fare for å skli på grunn av lekkasje/spilt produkt.

Hormonforstyrrende egenskaper, resultater av PBT- og vPvB-vurdering:
Ingen data tilgjengelig

AVSNITT 3: Sammensetning/informasjon om ingredienser

3.1 Stoffer: ikke aktuelt

3.2 Blandinger

Kjemisk karakteristikk: Vann/mineralsaltkompleksdannende middelblanding, nitrittfri.
Blanding av stoffene oppført nedenfor med ufarlige tilsetningsstoffer.

Farlige ingredienser:

Identifikator	betegnelse klassifisering	innhold
EC nr. 201-069-1 CAS 5949-29-1	sitronsyremonohydrat Øyeirritasjon 2; H319. STOT SE 3; H335.	< 10 %
EC nr. 215-185-5 CAS 1310-73-2	kaustisk soda Hudkorrosiv 1A; H314. Spesifikke konsentrasjonsgrenser (SCL): Hudkorrosiv 1A; H314: $C \geq 5\%$ / Hudkorrosiv 1B; H314: $2\% \leq C < 5\%$ / Hudirriterende 2; H315: $0,5\% \leq C < 2\%$ / Øyeirriterende 2; H319: $0,5\% \leq C < 2\%$	< 10 %
EC nr. 200-661-7 CAS 67-63-0	Isopropylalkohol Flam. Liq. 2; H225. Eye Irrit. 2; H319. STOT SE 3; H336.	< 10 %
EC nr. 229-347-8 CAS 6484-52-2	Ammoniumnitrat Ox. Sol. 3; H272.	< 5 %

For ordlyden i H- og EUH-faresetningene, se avsnitt 16.

AVSNITT 4: Førstehjelpstiltak

4.1 Beskrivelse av førstehjelpstiltak

Generell informasjon:	Førstehjelpere: Sørg for din egen sikkerhet! Hvis medisinsk rådgivning er nødvendig, ha emballasjen eller etiketten klar. Fjern forurenset klær og vask dem før de brukes igjen.
Ved innånding:	Hvis pusten er vanskelig, flytt den berørte personen til frisk luft og hold dem i en stilling som letter pusten. Kontakt lege hvis symptomene vedvarer.
Ved hudkontakt:	Vask umiddelbart med såpe og vann og skyll grundig. Kontakt lege hvis hudreaksjoner oppstår.
Ved øyekontakt:	Skyll umiddelbart med rennende vann i 10 til 15 minutter med øyelokkene åpne. Fjern eventuelle kontaktlinser hvis mulig. Fortsett å skylle. Oppsøk deretter øyelege.
Ved svelging:	Skyll munnen umiddelbart og drikk rikelig med vann. Gi aldri noe gjennom munnen til en bevisstløs person. IKKE fremkall oppkast. Kontakt umiddelbart GIFTINFORMASJONSSENTRALEN/lege.

4.2 Viktigste akutte og forsinkede symptomer og effekter

Forårsaker alvorlig øyeirritasjon.

4.3 Indikasjoner for øyeblikkelig medisinsk hjelp eller spesiell behandling

Symptomatisk behandling.

AVSNITT 5: Brannslukkingstiltak

5.1 Slukkemidler

Egnede slukkemidler: Produktet er ikke brannfarlig. Slukkemidlene bør derfor velges i henhold til omgivelsene.

Slukkemidler som ikke er egnet av sikkerhetsmessige årsaker:
full vannstråle

5.2 Spesielle farer som skyldes stoffet eller blandingen

Farlig røyk kan dannes ved brann i nærheten.
Ved brann kan følgende dannes: nitrogenoksider (NOx), natriumforbindelser, karbonmonoksid og karbondioksid.

5.3 Informasjon om brannslukking

Spesielt verneutstyr for brannslukking:

Bruk selvforsynt pusteapparat og kjemisk vernedrakt.

Tilleggsinformasjon:

Kjøl ned truede beholdere med vannsprøyte.

Ikke la slukningsvann komme i avløp, jord eller vassdrag.

Brannrester og forurenset slukningsvann må kastes i henhold til lokale forskrifter.

AVSNITT 6: Tiltak ved utilsiktet utslipp

6.1 Personlige forholdsregler, verneutstyr og nødprosedyrer Prosedyrer

Ikke inhaler tåke/damp/aerosol. Unngå kontakt med stoffet.
Fjern lekkasjen hvis mulig. Sørg for tilstrekkelig ventilasjon.
Bruk egnet verneutstyr. Hold ubeskyttede personer unna.
Fjern forurenset klær og vask dem før de brukes igjen.

6.2 Miljøvernstiltak

Ikke la produktet komme i kontakt med grunnvann, vassdrag eller avløpssystem.
Kontakt relevante myndigheter om nødvendig.

6.3 Metoder og materialer for inneslutning og opprydding

Absorber med væskebindende materiale (sand, kiselgur, syrebinder, universalbinder) og kast deretter i en lukket beholder.
Rengjør eventuelle rester med rikelig med vann.
Legg aldri sølt produkt tilbake i den opprinnelige beholderen for gjenbruk.
Spesiell fare for å skli på grunn av lekkasje/sølt produkt.

Tilleggsinformasjon:

6.4 Henvisning til andre avsnitt

Se også avsnitt 8 og 13.

AVSNITT 7: Håndtering og oppbevaring

7.1 Beskyttende tiltak for sikker håndtering

Instruksjoner for sikker håndtering: Sørg for god ventilasjon i oppbevaringsområder og på arbeidsplasser. Ikke inhaler tåke/damp/aerosol.
Unngå kontakt med øyne, hud eller klær. Bruk egnet verneutstyr.
Ikke spis, drikk eller røyk under bruk. Vask hendene grundig etter bruk.
Fjern forurensete klær og vask dem før de brukes igjen.
Utstyr arbeidsplassen med øyevaskestasjon og kroppsdusj (nøddusj).

Informasjon om brann- og eksplosjonsbeskyttelse:

Produktet er ikke brannfarlig. De generelle reglene for forebyggende brannvern må overholdes.

7.2 Forhold for sikker oppbevaring, med hensyn til uforenligheter

Krav til lagerrum og containere:

Oppbevar beholderen tett lukket på et godt ventilt sted.
Hold beholderen tørr. Oppbevar kun i originalbeholderen.
Beskytt mot varme og direkte sollys. Beskytt mot frost.
Oppbevar beholderne stående.

Lagringsinstruksjoner:

Produktet må ikke blandes med andre kjemikalier enn vann.
Holdes vekk fra mat, drikke og dyrefôr.

Lagringsklasse:

12 = Ikke-brennbare væsker

7.3 Spesifikke sluttbrukere

Ingen informasjon er tilgjengelig.

AVSNITT 8: Eksponeringskontroll/personlig verneutstyr

8.1 Parametere som skal overvåkes

Grenser for yrkesmessig eksponering:

CAS-nr.	betegnelse	type	grenseverdi
67-63-0	Isopropylalkohol	Tyskland: TRGS 900 Kortvarig	1000 mg/m ³ ; 400 ppm
		Tyskland: TRGS 900 Langvarig	500 mg/m ³ ; 200 ppm

Biological limits:

CAS-nr.	betegnelse	type	grenseverdi	parametere	prøvetaking
67-63-0	Isopropylalkohol	Tyskland: TRGS 903, blod	25 mg/L	Aceton	Eksponeringens slutt eller skiftets slutt
		Tyskland: TRGS 903, urin	25 mg/L	Aceton	Eksponeringens slutt eller skiftets slutt

8.2 Eksponeringskontroll og overvåking

Sørg for god ventilasjon eller avtrekk, eller arbeid med helt lukket utstyr.

Personlig verneutstyr

Begrensning og overvåking av eksponering på arbeidsplassen

Åndedrettsvern:

Hvis yrkeseksponeringsgrensene (OEL) overskrides, må det brukes åndedrettsvern.
Åndedrettsvernets filterklasse må tilpasses den maksimale konsentrasjonen av forurensende stoffer (gass/damp/aerosol/partikler) som kan oppstå ved håndtering av produktet.

Håndvern:

Vernehansker i henhold til EN 374.
Hanskemateriale: nitrilgummi.
Produsentens spesifikasjoner for vernehanskene med hensyn til permeabilitet og gjennombruddstid må overholdes.

Øyevern:

Tettsittende vernebriller i henhold til EN 166.

Kroppvern:

Bruk egnet verneklær under arbeid.

Beskyttelses- og hygienetiltak:

Ikke inhaler tåke/damp/aerosol. Unngå kontakt med øyne, hud eller klær.
Fjern forurensede klær og vask før bruk igjen.
Ikke spis, drikk eller røyk under bruk.
Vask hendene grundig etter bruk.
Utstyr arbeidsplassen med øyevaskestasjon og kroppsdusj (nøddusj).

Begrensning og overvåking av miljøeksponering

Ikke la det komme i kontakt med grunnvann, vassdrag eller avløpssystemet.

AVSNITT 9: Fysiske og kjemiske egenskaper

9.1 Informasjon om grunnleggende fysiske og kjemiske egenskaper

Fysisk tilstand ved 20 °C og 101,3 kPa	Flytende
Farge:	Klar
Lukt:	Svak
Luktgrense:	Ingen data tilgjengelig
Smeltepunkt/frysepunkt:	-7 - 0 °C
Kokepunkt og kokepunktsområde:	Ingen data tilgjengelig
Brennbarhet:	Ingen data tilgjengelig
Øvre/nedre brennbarhets- eller eksplosjonsgrenser:	Ingen data tilgjengelig
Flammepunkt/flammeområde:	Ingen data tilgjengelig
Nedbrytningstemperatur:	Ingen data tilgjengelig
pH-verdi:	ved 20 °C: 6,5 – 7,2
Viskositet, kinematisk:	Ingen data tilgjengelig
Vannløselighet:	ved 20 °C: Fullstendig løselig
Forordningskoeffisient n-oktanol/vann:	Ingen data tilgjengelig
Damptrykk:	ved 20 °C: 48 hPa (isopropanol) ved 20 °C: 23 hPa (vann)
Tetthet:	ved 20 °C: ca. 1,2 g/ml
Damptetthet:	Ingen data tilgjengelig
Partikkelegenskaper:	Ikke aktuelt

9.2 Other information

Eksplosive egenskaper:	Ingen data tilgjengelig
Oksiderende egenskaper:	Ingen data tilgjengelig
Selvantennelsestemperatur:	Ingen data tilgjengelig
Fordampningshastighet:	Ingen data tilgjengelig
Ytterligere detaljer:	Nitrittfri.

AVSNITT 10: Stabilitet og reaktivitet

10.1 Reaktivitet

Se underavsnittet «Mulighet for farlige reaksjoner».

10.2 Kjemisk stabilitet

Stabilt under angitte lagringsforhold.

10.3 Mulighet for farlige reaksjoner

Ingen farlige reaksjoner ved lagring og håndtering i henhold til forskriftene.

10.4 Forhold som skal unngås

Beskyttes mot frost.

10.5 Uforenlige materialer

Produktet må ikke blandes med andre kjemikalier enn vann.

10.6 Farlige nedbrytningsprodukter

Ingen nedbrytning ved bruk i henhold til bruksanvisningen.

Termisk nedbrytning:	Ingen data tilgjengelig
----------------------	-------------------------

AVSNITT 11: Toksikologisk informasjon

11.1 Informasjon om fareklasser i henhold til forordning (EF) nr. 1272/2008

Toksikologiske effekter: Uttalelsene er basert på egenskapene til de enkelte komponentene. Det foreligger ingen toksikologiske data for produktet som sådan.

Akutt toksisitet (oral): Basert på tilgjengelige data oppfylles ikke klassifiseringskriteriene.

Akutt toksisitet (dermal): Basert på tilgjengelige data oppfylles ikke klassifiseringskriteriene.

Akutt toksisitet (innånding): Ingen data tilgjengelig.

Etsende/irriterende virkning på huden: Basert på tilgjengelige data oppfylles ikke klassifiseringskriteriene.

Alvorlig øyeskade/øyeirritasjon: Øyeirritasjon 2; H319 = Forårsaker alvorlig øyeirritasjon.

Respiratorisk sensibilisering: Ingen data tilgjengelig.

Hudsensibilisering: Ingen data tilgjengelig.

Mutagenisitet/genotoksisitet i kjønnseller: Ingen data tilgjengelig.

Karsinogenisitet: Ingen data tilgjengelig.

Reproduksjonstoksikitet: Ingen data tilgjengelig.

Effekter på og via morsmelk: Ingen data tilgjengelig.

Spesifikk målorgantoksisitet (enkelt eksponering): Ingen data tilgjengelig.

Spesifikk målorgantoksisitet (gjentatt eksponering): Ingen data tilgjengelig.

Aspirasjonsfare: Ingen data tilgjengelig.

11.2 Informasjon om andre farer

Hormonforstyrrende egenskaper:
Ingen data tilgjengelig

Symptomer

Ved innånding: Elektrolyttdamp kan dannes under den elektrokjemiske prosessen.
Kan være skadelig ved innånding.
Etter øyekontakt:
Direkte øyekontakt kan forårsake svie, tåreflod og rødhet.

AVSNITT 12: Miljøinformasjon

12.1 Toksisitet

Vannfareklasse: 1 = slightly hazardous to water (self-assessment)

Annen informasjon: Easily biodegradable

12.3 Lett biologisk nedbrytbar.

Fordelingskoeffisient n-oktanol/vann:

No data available

12.4 Mobilitet i jord

No data available

12.5 Resultater av PBT- og vPvB-vurderingen

No data available

12.6 Hormonforstyrrende egenskaper

No data available

12.7 Andre skadelige effekter

AOX-merknad: Produktet inneholder ikke organisk bundet halogen (AOX).
Generell informasjon: Ikke la det komme i kontakt med grunnvann, vassdrag eller avløpssystemet.
Følgende gjelder for nitrater generelt:
De kan bidra til eutrofiering av vannforekomster. Fare for drikkevannet.

AVSNITT 13: Avhendingshensyn

13.1 Avfallshåndteringsprosesser

Produkt

Avfallskodenummer: 11 01 98* = Avfall fra kjemisk overflatebehandling og belegg av metaller og andre materialer
* = Bevis på avhending er påkrevd.

Anbefaling: Avhending i henhold til offisielle forskrifter.
Må ikke kastes sammen med husholdningsavfall.

Emballasje

Avfallskodenummer: 15 01 02 = Plastemballasje
Anbefaling: Avfallshåndtering i henhold til offisielle forskrifter.
Forurensset emballasje skal behandles på samme måte som selve stoffet.
Uforurensset og fullstendig tømt emballasje kan resirkuleres.

AVSNITT 14: Transportinformasjon

14.1 FN-nummer eller ID-nummer

ADR/RID, IMDG, IATA-DGR: ikke aktuelt

14.2 Riktig FN-transportnavn

ADR/RID, IMDG, IATA-DGR: ikke begrenset

14.3 Transportfareklasser

ADR/RID, IMDG, IATA-DGR: ikke aktuelt

14.4 Emballasjegruppe

ADR/RID, IMDG, IATA-DGR: ikke aktuelt

14.5 Miljøfarer

Harmful to the environment: Stoffet/blandingen er ikke miljøfarlig i henhold til kriteriene i FNs modellforskrifter.

Marine pollutant: nei

14.6 Spesielle forholdsregler for brukeren

Ikke klassifisert som farlig gods i henhold til disse transportforskriftene.

14.7 Bulktransport til sjøs i samsvar med IMO-instrumenter

Ingen data tilgjengelig

AVSNITT 15: Juridiske bestemmelser

15.1 Sikkerhets-, helse- og miljøforskrifter/spesifikke lovbestemmelser for stoffet eller blandingen Nasjonale forskrifter – Tyskland

Lagingsklasse:	12 = Ikke-brennbare væsker
Vannfareklasse:	1 = Svakt farlig for vann (egenvurdering)
Tekniske instruksjoner for luft:	5.2.5
Merknader om bruksbegrensninger:	Overhold begrensninger for ansettelse av unge mennesker.
Andre forskrifter, begrensninger og vedtekter:	Ingen data tilgjengelig

Nasjonale forskrifter – EU-medlemsstater

Innhold av flyktige organiske forbindelser (VOC): Mindre enn 10 vektprosent

Andre forskrifter, restriksjoner og vedtekter:

Produkt: Begrensning av bruk i henhold til REACH vedlegg XVII nr.: 3, 75
Ammoniumnitrat: Forordning (EU) nr. 2019/1148 (markedsføring og bruk av råvarer til eksplosiver)

15.2 Vurdering av kjemisk sikkerhet

Det er ikke nødvendig med kjemisk sikkerhetsvurdering for denne blandingen.

AVSNITT 16: Annen informasjon

Ordlyden i H-setningene under avsnitt 2 og 3:

- H225 = Svært brannfarlig væske og damp.
- H272 = Kan forsterke brann; oksidasjonsmiddel.
- H314 = Forårsaker alvorlige brannskader på huden og alvorlige øyeskader.
- H319 = Forårsaker alvorlig øyeirritasjon.
- H335 = Kan forårsake irritasjon av luftveiene.
- H336 = Kan forårsake døsighet eller svimmelhet.

Årsak til de siste endringene: Generell revisjon

Dato for første utgave: 29.6.2017

Datablad utstedt av: Se avsnitt 1: Informasjon gitt av relevant avdeling

Forkortelser og akronymer:

ADN: Europeisk avtale om internasjonal transport av farlig gods på indre vannveier
ADR: Europeisk avtale om internasjonal transport av farlig gods på vei
AGW: Grenser for yrkesmessig eksponering
AOX: Adsorbable organiske halogenforbindelser
AS/NZS: Australsk/newzealandsk standard
CAS: Chemical Abstracts Service
CFR: Code of Federal Regulations (føderal forskriftsamling)
CLP: Klassifisering, merking og emballering
DMEL: Avledet minimumsnivå for effekt
DNEL: Avledet nivå uten effekt
EC: Det europeiske fellesskap
EN: Europeisk standard
EQ: Unntatte mengder
EU: Den europeiske union
Eye Irrit.: Øyeirritasjon
Flam. Liq.: Brannfarlig væske
IATA: International Air Transport Association (Internasjonal lufttransportforening)
IATA-DGR: International Air Transport Association – Dangerous Goods Regulations (Internasjonal lufttransportforening – Forskrifter for farlig gods)
IBC-kode: Internasjonal kode for konstruksjon og utstyr på skip som frakter farlige kjemikalier i bulk
IMDG-kode: Internasjonal kode for farlig gods til sjøs
MAK: Maksimal tillatt konsentrasjon
MARPOL: Internasjonal konvensjon om forebygging av forurensning fra skip
OSHA: Arbeidstilsynet, USA
Ox. Sol.: Oksiderende faste stoffer
PBT: Persistent, bioakkumulerende og toksisk
PNEC: Forutsatt konsentrasjon uten effekt
REACH: Registrering, evaluering, godkjenning og begrensning av kjemikalier
RID: Forskrifter om internasjonal transport av farlig gods med jernbane
Skin Corr.: Hudkorrosjon
STOT SE: Spesifikk målorgantoksitet – enkelt eksponering
TRGS: Tekniske regler for farlige stoffer
vPvB: Svært persistent og svært bioakkumulerende

Informasjonen i dette databladet er utarbeidet etter beste kunnskap og tilsvarende kunnskapsnivået på revisjonstidspunktet. Det garanterer imidlertid ikke overholdelse av visse egenskaper i juridisk bindende forstand.